

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาจะทำให้ผู้ที่ทำการศึกษานั้นเกิดความรู้ในเรื่องที่ศึกษา พัฒนาสมอง และการอยู่ร่วมกับสังคม ซึ่งการศึกษานั้นได้ก่อให้เกิดแนวคิด ทฤษฎี หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ขึ้นมาเสมอ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตัวของผู้ที่ทำการศึกษาเอง และต่อบุคคลอื่นด้วย ดังนั้นทุกประเทศจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก และในปัจจุบันก็ได้มีการจัดการศึกษาขึ้นมาด้วยกันหลากหลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งของการศึกษาที่สำคัญ คือการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2522 การศึกษาในประเภทอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาประเภทหนึ่งของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และเป็นการศึกษาประเภทหนึ่งในระดับอนุปริญญา ซึ่งการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาทางด้านอาชีพ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ ให้เป็นกำลังแรงงานฝีมือ หรือศึกษาต่อในระดับอาชีพที่สูงต่อไป ดังนั้นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา จึงเป็นแรงงานที่มีฝีมือในระดับกลาง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

ในปัจจุบันการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก โดยมีสถานศึกษาในระบบ ที่เปิดสอนประเภทอาชีวศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวนทั้งหมด 817 แห่ง โดยแบ่งเป็น สถานศึกษาของเอกชนจำนวน 413 แห่ง และสถานศึกษาของรัฐบาลที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งหมด 404 แห่ง แบ่งเป็น

1. วิทยาลัยเทคนิค 109 แห่ง
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา 36 แห่ง
3. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี 44 แห่ง
4. วิทยาลัยสารพัดช่าง 54 แห่ง
5. วิทยาลัยการอาชีพ 144 แห่ง
6. วิทยาลัยพณิชยการ 5 แห่ง
7. วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมต่อเนื่อง 3 แห่ง

8. วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม 2 แห่ง
9. วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว 3 แห่ง
10. วิทยาลัยประมง 3 แห่ง
11. กาญจนานิเทศวิทยาลัยช่างทองหลวง 1 แห่ง

ในส่วนของจำนวนนักศึกษาที่ศึกษาในประเภทอาชีวศึกษาพบว่านักศึกษาให้ความสนใจที่จะศึกษาในประเภทอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษาประเภทอาชีวศึกษาของสถานศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2547 - 2550

ปีการศึกษา	2547	2548	2549	2550
จำนวนนักศึกษา (คน)	1,090,094	1,084,513	1,171,018	1,355,571
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-	- 0.51	7.98	15.76

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2546 – 2550)

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษาประเภทอาชีวศึกษาของสถานศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 ถึง 2550 พบว่าจำนวนนักศึกษาในประเภทอาชีวศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยจำนวนนักศึกษาประเภทอาชีวศึกษาในปีการศึกษา 2549 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2548 ถึงร้อยละ 7.98 และในปีการศึกษา 2550 มีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2549 ถึงร้อยละ 15.76 จะเห็นได้ว่าอัตราการเพิ่มขึ้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี แสดงให้เห็นว่าการศึกษาระดับอาชีวศึกษาได้รับการยอมรับจากนักศึกษาในการศึกษามากขึ้น

ในจังหวัดเชียงใหม่มีสถานศึกษาในระบบที่เปิดสอนประเภทอาชีวศึกษา อยู่ทั้งหมด 21 แห่ง โดยเป็นสถานศึกษาของเอกชน 14 แห่ง และเป็นสถานศึกษาของรัฐบาล 7 แห่ง สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และจำนวนนักศึกษาที่เลือกศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ในปี 2549 มีจำนวนทั้งหมด 12,315 คน และในปี 2550 มีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นโดยมีจำนวนทั้งหมด 12,978 คน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ เป็นหนึ่งในสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาของรัฐบาล ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่สังกัดอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอน ประเภทวิชาทางด้านอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการ

โรงแรม และประเภทวิชาศิลปกรรม มีครูผู้สอนทั้งหมด 96 คน จำนวนนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ถึง 2550 มีดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักศึกษาเข้าใหม่ แยกตามประเภทวิชา ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2547 - 2550

จำนวน : คน

ปีการศึกษา	2547	2548	2549	2550
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม	249	286	397	466
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-	14.86	38.81	17.38
ประเภทวิชาคหกรรม	236	263	317	285
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-	11.44	20.53	-10.09
ประเภทวิชาศิลปกรรม	155	196	244	255
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-	26.45	24.49	4.51
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ	379	363	368	337
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-	-4.41	1.36	-9.2
ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและการโรงแรม	262	230	187	173
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-	-13.91	-22.99	-8.09
รวมทั้งหมด	1,281	1,338	1,326	1,343
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-	4.26	-0.90	1.27

ที่มา: สมุดรายชื่อ นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

จากตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักศึกษาเข้าใหม่แยกตามประเภทวิชาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2547 - 2550 จะเห็นได้ว่านักศึกษาในประเภทวิชา พาณิชยกรรมในปีการศึกษา 2550 มีจำนวนนักศึกษาเข้าใหม่มากที่สุด และมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี อัตราการเพิ่มขึ้นในปี 2550 ก็สูงกว่าประเภทวิชาอื่น แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครอง และนักศึกษานิยมที่จะเลือกเรียนในประเภทวิชาพาณิชยกรรมมากขึ้น

ในประเภทวิชาพาณิชยกรรม เป็นการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีด้วยกัน 3 ระดับชั้น เมื่อผู้ที่ทำการศึกษา ศึกษาจบระดับชั้นปีที่ 1 (ปวช. 1) ก่อนจะขึ้นระดับชั้น

ปีที่ 2 (ปวช.2) นักศึกษาจะต้องเลือกสาขางาน ตามหลักสูตรการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม (พ.ศ. 2545) เพื่อศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 (ปวช. 2) โดยมีสาขางานทั้งหมด 9 สาขางานที่เปิดสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั่วประเทศดังนี้

1. สาขางานการบัญชี
2. สาขางานการขาย
3. สาขางานการเลขานุการ
4. สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
5. สาขางานธุรกิจค้าปลีก
6. สาขางานธุรกิจสถานพยาบาล
7. สาขางานการประชาสัมพันธ์
8. สาขางานภาษาต่างประเทศ
9. สาขางานงานสำนักงานสำหรับผู้พิการทางสายตา

โดยที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ได้ทำการเปิดสอนทั้งหมด 4 สาขางาน ได้แก่ สาขางานการบัญชี สาขางานการขาย สาขางานการเลขานุการ และสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษา ได้เลือกสาขางานในช่วงท้ายภาคเรียนที่ 2 ของระดับชั้น ปวช.1 โดยมีวิธีการเลือกสาขางานดังนี้ ให้นักศึกษาเลือกสาขางานทั้ง 4 สาขางาน โดยเรียงลำดับ จากสาขางานที่มีความต้องการศึกษามากที่สุด จากลำดับที่ 1 ไปยังลำดับที่ 4 การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ทำการคัดเลือก จะพิจารณาสาขางานที่นักศึกษาเลือกเป็นลำดับที่ 1 ก่อน ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ถ้าคณะกรรมการผู้ทำการคัดเลือกเห็นว่าไม่เหมาะสมก็จะพิจารณาสาขางานที่เลือกเป็นลำดับถัดไป และได้มีการกำหนดเกณฑ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการเลือกสาขางานไว้ดังนี้

1. ผู้ปกครองต้องลงลายมือชื่อรับรองสาขางานที่นักศึกษาเลือก
2. นักศึกษาที่จะเลือกสาขางานบัญชีต้องมีเกรดวิชาบัญชีเบื้องต้น 1 ตั้งแต่เกรด 2 ขึ้นไป

นักศึกษาที่ศึกษาจบในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานการบัญชี สามารถที่จะประกอบอาชีพเกี่ยวกับงานบัญชีได้ เช่น พนักงานบันทึกบัญชี เป็นต้น สำหรับนักศึกษาที่ศึกษาจบในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานการขาย สามารถที่จะประกอบอาชีพเกี่ยวกับงานขายได้ ไม่ว่าจะเป็นงานขายตรง งานขายหน้าร้าน หรือ งานประชาสัมพันธ์ได้ ส่วนนักศึกษาที่ศึกษาจบในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานเลขานุการ สามารถที่จะประกอบอาชีพทางด้าน

เลขานุการ แคนเซียร์ หรือ พนักงานจัดการทางด้านเอกสารทั่วไปได้ และนักศึกษาที่ศึกษาจบในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สามารถที่จะประกอบอาชีพทางด้านคอมพิวเตอร์ได้ เช่น การเขียนโปรแกรม การสร้างเว็บเพจ และการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ได้

ดังนั้นการศึกษาถึงพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกสาขางานของนักศึกษา ก็จะทำให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา เพื่อที่จะนำมาพยากรณ์ล่วงหน้า ถึงจำนวนนักศึกษาที่จะเลือกสาขางานต่างๆ เพื่อที่จะได้เตรียมการในการจัดอัตรากำลังครูผู้สอน ในแต่ละสาขางาน ให้สอดคล้องกับจำนวนนักศึกษาที่ต้องการเลือกเรียนในแต่ละสาขางานนั้น และสามารถส่งเสริมไปยังปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกสาขางานของนักศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาเลือกเรียนในสาขาที่ตลาดแรงงานมีความต้องการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมในการเลือกสาขางาน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (ปวช. 1) แผนกวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่
- 2) เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3(ปวช.3) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ภายหลังจากที่เลือกเรียนสาขางานนั้น

1.3 ประโยชน์จากการศึกษา

สามารถนำแบบจำลองไปใช้ในการพยากรณ์จำนวนนักศึกษาที่จะเลือกเรียนในสาขางานต่าง ๆ ได้ สถาบันการศึกษา สามารถจัดอัตรากำลังครูผู้สอน ได้เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา ในแต่ละสาขางานนอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความพึงพอใจของนักศึกษา สามารถนำไปใช้ปรับปรุงปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษา

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

- 1) การศึกษาถึงการตัดสินใจเลือกสาขางานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ ได้กำหนดสาขางานที่เลือกทั้งหมด 4 สาขางาน ประกอบด้วย สาขางานการบัญชี สาขางานการขาย สาขางานการเลขานุการและสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ 230 คน

- 2) การศึกษาถึงความพึงพอใจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ภายหลังจากที่เลือกเรียนสาขางานนั้น ได้กำหนดสาขางานที่เลือกทั้งหมด 4 สาขางาน ประกอบด้วย สาขางานการบัญชี สาขางานการขาย สาขางานการเลขานุการและสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ 192 คน

1.5 นิยามศัพท์

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) สาขาวิชาพาณิชยกรรม และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช.3) ประเภทวิชาพาณิชยกรรมที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่

สาขางาน หมายถึง สาขางานการบัญชี สาขางานการขาย สาขางานการเลขานุการ และสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ปวช.1 หมายถึง ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1

ปวช.3 หมายถึง ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved